

The Planning Inspectorate
Yr Arolygiaeth Gynllunio

Galw i Mewn

Atodiad 18

Galw i Mewn

1. Cefndir

1.1 Yn gyffredinol, mae'n well i gynigion datblygu gael eu penderfynu'n lleol gan awdurdodau cynllunio sy'n adnabod eu hardaloedd, eu hanghenion a'u nodweddion sensitif. Nid yw Gweinidogion Cymru'n ymyrryd ag awdurdodaeth awdurdodau cynllunio lleol oni bai bod angen gwneud hynny. Fodd bynnag, mae'n rhaid i rai mathau o geisiadau³⁸ gael eu cyflwyno, eu hatgyfeirio neu eu hysbysu i Weinidogion Cymru.

1.2 Er bod miloedd o geisiadau'n cael eu cyflwyno bob blwyddyn, bydd Gweinidogion Cymru'n defnyddio'r pwerau 'galw i mewn' yn ddetholus³⁹. Caiff ceisiadau eu 'galw i mewn' er mwyn i Weinidogion Cymru benderfynu arnynt dim ond os yw materion cynllunio wedi codi sy'n ymwneud â mwy na'r ardal leol yn unig⁴⁰.

1.3 Gall unrhyw un ofyn i gais gael ei alw i mewn. Caiff wneud hynny trwy gysylltu ag Is-adran Gynllunio Llywodraeth Cymru⁴¹, gan esbonio'n eglur pam mae'n credu y dylai'r cais gael ei alw i mewn, a pham mae'n ymwneud â mwy na'r ardal leol yn unig.

1.4 Yn ogystal, mae'n ofynnol i Awdurdodau Lleol, yn unol â darpariaethau'r Cyfarwyddiadau Hysbysu⁴², atgyfeirio ceisiadau nad ydynt yn bwriadu eu gwrthod ar gyfer y categorïau canlynol o ddatblygiadau:

- Datblygiad Ardal Perygl Llifogydd, sy'n cynnwys gwasanaethau brys neu ddatblygiad bregus iawn (10 annedd neu fwy o ran cynlluniau preswyl), lle mae'r safle cyfan o fewn ardal lifogydd C2;
- Datblygiad Preswyl Arwyddocaol – datblygiad preswyl sy'n cynnwys mwy na 150 o unedau neu ddatblygiad preswyl ar fwy na 6 hectar o dir, nad yw'n unol â darpariaethau'r cynllun datblygu sydd mewn grym yn yr ardal;
- Datblygiad Mwynau – datblygiad sy'n golygu neu'n cynnwys cloddio am fwynau a gweithio mwynau ar safleoedd newydd neu estyniadau

³⁸ Ceisiadau Caniatâd Sylweddau Peryglus o dan adran 20 o Ddeddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990; Ceisiadau o dan adrannau 12 neu 19 o Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.

³⁹ Adran 77 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (fel y'i diwygiwyd).

⁴⁰ Paragraff 3.7.3 Polisi Cynllunio Cymru Argraffiad 9 – Tachwedd 2016 (<http://gov.wales/topics/planning/policy/ppw/?skip=1&lang=cy>).

⁴¹ Y Gyfarwyddiaeth Gynllunio, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ. planning.division@wales.gsi.gov.uk.

⁴² Cyfarwyddyd Cynllunio Gwlad a Thref (Hysbysu) (Cymru) 2012.

i safleoedd presennol, nad yw'n unol â darpariaethau'r cynllun datblygu sydd mewn grym yn yr ardal;

- Datblygiad Gwastraff – datblygiad y bwriedir ei ddefnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf i ddyddodi gwastraff mewn tir neu ar dir, nad yw'n unol â darpariaethau'r cynllun datblygu sydd mewn grym yn yr ardal;
- Datblygiad Agregau mewn Parciau Cenedlaethol ac Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol – datblygiad sy'n cynnwys echdynnu agregau ar safleoedd newydd neu estyniadau i safleoedd presennol yn yr ardaloedd hyn sydd wedi'u dynodi'n statudol;
- Datblygiad Olew a Nwy Anghonfensiynol – datblygiad sy'n cynnwys archwilio, arfarnu neu gynhyrchu nwy metan haen lo neu olew neu nwy siâl ar y tir trwy ddefnyddio technegau echdynnu anghonfensiynol, gan gynnwys hollti hydrolog (ond nid yw'n cynnwys gwneud tyllau turio archwiliol gan nad oes angen defnyddio technegau echdynnu mor anghonfensiynol ar eu cyfer);
- Nwyeiddio Glo Tanddaear – datblygiad sy'n gysylltiedig â nwyeiddio glo yn y strata (ond nad yw'n cynnwys drilio tyllau turio i samplu'r craidd yn unig).

1.5 Pan fydd Gweinidogion Cymru'n galw cais i mewn, byddant yn cyhoeddi eu cyfarwyddyd mewn llythyr i'r Awdurdod Lleol. Gelwir y llythyr hwn yn 'llythyr galw i mewn' ac fe'i cyhoeddir gan Is-adran Gynllunio Llywodraeth Cymru. Mae'r llythyr yn mynnu bod yr Awdurdod yn hysbysu'r ymgeisydd am delerau galw'r cais i mewn a'r rheswm dros wneud hynny. Mae hefyd yn cyfarwyddo'r Awdurdod i anfon copi cyflawn o'r cais cynllunio gwreiddiol, a dogfennau ategol angenrheidiol, i'r Arolygiaeth Gynllunio.

2. Asesu Effeithiau Amgylcheddol (AEA)

2.1 Pan fydd cais wedi cael ei alw i mewn, bydd angen cynnal ymarfer sgrinio i asesu p'un a ddylai AEA gyd-fynd ag ef⁴³. Bydd hyn yn cael ei gynnal gan dîm Cynllunio ac Amgylchedd Arolygiaeth Gynllunio Cymru, o dan bwerau dirprwyedig Gweinidogion Cymru, a fydd yn cyhoeddi Cyfarwyddyd. Rhaid i'r ymarfer hwn gael ei gwblhau cyn i'r amserlen ar gyfer cyflwyno tystiolaeth allu dechrau.

2.2 Os oes Datganiad Amgylcheddol eisoes wedi'i baratoi ar gyfer cais, rhaid i Arolygydd ei asesu er mwyn gwirio ei fod yn bodloni gofynion lleiaf y Rheoliadau AEA⁴⁴. Gall y broses hon gymryd 8 wythnos, yn dibynnu ar faint o Arolygwyr sydd ar gael. Rhaid i'r Datganiad Amgylcheddol gynnwys y wybodaeth angenrheidiol a amlygir yn y Rheoliadau er mwyn i'r cais symud ymlaen i gael ei benderfynu.

⁴³ Fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu Effeithiau Amgylcheddol) (Cymru) 2016 neu Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu Effeithiau Amgylcheddol) (Cymru) 2017, yn dibynnu ar ddyddiad y cais.

⁴⁴ Fel yr uchod.

2.3 Bydd casgliadau'r Arolygydd ar y Datganiad Amgylcheddol yn ymwneud yn unig â ph'un a yw'n cynnwys digon o fanylion i benderfynu ar y cais; gall yr Arolygydd a benodwyd wneud dyfarniad cyffredinol ar ddigonolrwydd y Datganiad Amgylcheddol dim ond ar ôl i'r holl dystiolaeth sy'n ymwneud â'r cais gael ei hystyried. Fel y cyfryw, ni fydd unrhyw gasgliadau cychwynol ar gyflawnrwydd y Datganiad Amgylcheddol yn atal yr Arolygydd a benodwyd rhag gofyn am wybodaeth ychwanegol yn ddiweddarach.

3. Y weithdrefn

3.1 Yn draddodiadol, mae ceisiadau a alwyd i mewn wedi dilyn y weithdrefn ymchwiliad lleol cyhoeddus. Y rheswm am hyn yw eu bod, yn gyffredinol, ar gyfer cynigion sy'n ymwneud â mwy na'r ardal leol yn unig sy'n tueddu i ddenu llawer o ddiddordeb gan y cyhoedd ac sy'n golygu bod angen i dystiolaeth dechnegol gael ei phrofi trwy groesholi. Fodd bynnag, er mwyn gwneud penderfyniadau mwy amserol ar geisiadau cynllunio, a lleihau unrhyw gostau diangen a geir trwy gynnal gwrandawiadau ac ymchwiliadau, mae hyn wedi cael ei adolygu.

3.2 O dan y rheoliadau newydd⁴⁵, y weithdrefn cynrychiolaethau ysgrifenedig yw'r weithdrefn 'ddiofyn', a bydd mwyafrif yr achosion yn symud ymlaen ar y sail honno. Nid oes gan yr ymgeisydd na'r Awdurdod Lleol hawl statudol i gael ei glywed. Fodd bynnag, mae gan yr Arolygydd y grym i gynnull sesiynau gwrandawriad neu ymchwiliad ar bwnc penodol os yw'n ystyried bod angen. Mae'n bosibl i gais symud ymlaen trwy bob un o'r 3 gweithdrefn.

4. Datganiadau Achos Llawn

4.1 Caiff yr ymgeisydd gyflwyno datganiad achos llawn o fewn 4 wythnos o'r dyddiad y mae'r Awdurdod Lleol yn rhoi gwybod i'r ymgeisydd fod y cais wedi cael ei alw i mewn gan Weinidogion Cymru⁴⁶. Mae'n rhaid i gopi o'r datganiad achos gael ei anfon i'r Awdurdod Cynllunio Lleol erbyn yr un dyddiad hefyd.

4.2 Mae datganiad achos yr ymgeisydd yn ddatganiad sy'n cynnwys manylion llawn yr achos y mae'r ymgeisydd eisiau ei gyflwyno mewn perthynas â'r cais a atgyfeiriwyd i Weinidogion Cymru o dan Adran 77 y Ddeddf⁴⁷. Mae'n rhaid iddo hefyd gynnwys unrhyw ddogfennau ategol yr hoffai'r ymgeisydd eu cyflwyno fel tystiolaeth.

4.3 Caiff yr Awdurdod Lleol gyflwyno datganiad achos hefyd, sy'n cynnwys yr holl ddogfennau ategol, o fewn 4 wythnos o ddyddiad dechrau'r cais.

5. Amserlen ar gyfer cyflwyno tystiolaeth

⁴⁵ Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Ceisiadau Atgyfeiriedig a Gweithdrefn Apelau) (Cymru) 2017.

⁴⁶ O dan Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) (Diwygio) 2017.

⁴⁷ Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (fel y'i diwygiwyd)

5.1 Ar ôl derbyn datganiad achos llawn yr ymgeisydd a'r ffeil gais gyflawn, ac wedi i'r holl wiriadau Sgrinio Asesu Effeithiau Amgylcheddol/Datganiad Amgylcheddol gael eu cynnal, bydd yr Arolygiaeth yn ysgrifennu at yr ymgeisydd a'r Awdurdod Lleol i roi gwybod iddynt fod yr amserlen ar gyfer cyflwyno tystiolaeth wedi dechrau.

5.2 O fewn 5 niwrnod gwaith o'r dyddiad dechrau, mae'n rhaid i'r Awdurdod Lleol ysgrifennu at unigolion â buddiant i roi gwybod iddynt fod y cais wedi cael ei alw i mewn er mwyn i Weinidogion Cymru benderfynu arno, ac y ceir cyflwyno cynrychiolaethau ychwanegol i Weinidogion Cymru o fewn 4 wythnos o'r dyddiad dechrau.

5.3 Pan fydd y cyfnod 4 wythnos ar gyfer datganiad llawn yr Awdurdod a chynrychiolaethau gan drydydd partion wedi mynd heibio, bydd y dogfennau'n cael eu lanlwytho i'r wefan Gwaith Achos Apeliadau. Yna, gall yr ymgeisydd, yr Awdurdod ac unigolion â buddiant wneud sylwadau ar y cynrychiolaethau hynny o fewn 6 wythnos o'r dyddiad dechrau.

5.4 Yn ogystal, mae gan yr Arolygydd y grym i ofyn am wybodaeth ychwanegol yn ysgrifenedig gan yr ymgeisydd, yr Awdurdod Lleol ac unigolion â buddiant a gyflwynodd gynrychiolaethau o fewn 4 wythnos o'r dyddiad dechrau. Os bydd Arolygydd yn gofyn am wybodaeth ychwanegol, rhaid ei chyflwyno o fewn yr amser ac ar y ffurf a bennwyd gan Weinidogion Cymru. Rhaid i ymatebion beidio â chynnwys mwy na 3000 o eiriau; gallai unrhyw rai sy'n hwy na hynny gael eu dychwelyd.

6. Penderfyniad

6.1 Yn dilyn yr ymweliad safle, neu ddiwedd y gwrandawriad/ymchwiliad, bydd yr Arolygydd yn cyflwyno ei adroddiad i Weinidogion Cymru. Bydd yr adroddiad yn cynnwys canfyddiadau'r Arolygydd ac argymhelliad ynglŷn â ph'un a ddylai caniatâd cynllunio gael ei roi.

6.2 Bydd Gweinidogion Cymru'n penderfynu ar bob cais sy'n cael ei alw i mewn. Ar ôl derbyn adroddiad yr Arolygydd, rhaid iddynt benderfynu p'un ai derbyn argymhelliad yr Arolygydd, neu anghytuno ag ef. Os bydd y Gweinidogion yn penderfynu anghytuno ag argymhelliad yr Arolygydd, rhaid iddynt beidio â phenderfynu ar y cais heb geisio sylwadau ychwanegol gan y partion yn gyntaf⁴⁸.

6.3 Os cyflwynir deunydd newydd ar ôl i'r adroddiad gael ei gyflwyno, gallai Gweinidogion Cymru fynnu bod gwrandawriad/ymchwiliad yn ailagor i drafod y dystiolaeth.

6.4 Mae'n rhaid i Weinidogion Cymru anfon copi o'u penderfyniad at yr ymgeisydd, yr Awdurdod Lleol, unrhyw un a gymerodd ran yn yr achos,

⁴⁸ Rhaid i'r ymgeisydd, yr Awdurdod Lleol ac unrhyw un arall a gyflwynodd gynrychiolaethau gael cyfle i wneud cynrychiolaethau ynglŷn â'r dystiolaeth newydd.

unrhyw un a ofynnodd am gael gwybod y penderfyniad ac unrhyw un y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn rhesymol rhoi gwybod iddo.